

Folketingets Forsvarsudvalg
Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

Forløbet i forbindelse med anskaffelse af artillerisystemer i januar 2023

I januar 2023 blev det – med opbakning fra et bredt flertal i Folketinget – besluttet at donere alle Forsvarets CAESAR-artillerisystemer til Ukraine. Kort tid efter blev det besluttet at anskaffe ATMOS-artillerisystemer og PULS-raketkastersystemer.

Undervejs i den politiske beslutningsproces fik Folketinget desværre forkerte oplysninger. Det kan jeg konstatere, efter at jeg nu har modtaget de redegørelser om forløbet, som er udarbejdet af henholdsvis Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse (FMI) og Forsvarsministeriets departement.

Det vil jeg gerne undskylde over for Folketinget. For som minister er det naturligvis mit ansvar, at Folketinget får korrekte og fyldestgørende oplysninger. Det skete ikke i denne sag, og det er kritisabelt.

Jeg kan – på baggrund af redegørelserne – konstatere, at det var en kombination af ufuldstændige og forkerte oplysninger fra FMI samt fejl og misforståelser i departementet, som gjorde, at Folketinget og forsvarsforligskredsen ikke fik et korrekt grundlag for den store beslutning om anskaffelse af artillerisystemerne. Det har min departementschef beklaget over for mig, og den beklagelse tager jeg til efterretning. Jeg har endvidere meddelt chefen for FMI og forsvarschefen, at jeg anser håndteringen af forløbet for at være kritisabel.

Som det også fremgår af redegørelserne, havde jeg ikke selv viden om, at der var fejl i oplysningerne til Folketinget og forsvarsforligskredsen. Det har ikke været min hensigt at vildlede hverken Folketinget eller forsvarsforligskredsen, pynte på sandheden eller forholde Folketinget eller forsvarsforligskredsen oplysninger.

Jeg vil også give Folketinget – og i særdeleshed Finansudvalget – en undskyldning for den pressede proces, som blev gennemført.

Der var tale om en stor og vigtig investering. Så jeg burde som minister have sikret, at der blev tilrettelagt en proces, som gav Finansudvalgets

Dato: 8. august 2023

Sagsnr.: 2023/006001
Dok.nr.: 603417
Bilag: 3

Forsvarsministeriet
Holmens Kanal 9
1060 København K

Tlf.: +45 7281 0000
Fax: +45 7281 0300
E-mail: fmn@fmn.dk
www.fmn.dk

EAN: 5798000201200
CVR: 25 77 56 35

medlemmer tilstrækkelig tid til at behandle aktstykkerne. At jeg ikke gjorde det, var en fejl.

Man skal lære af sine fejl, og det er selvsagt vigtigt, at vi fremadrettet gør alt, hvad vi kan, for at sikre, at Folketinget og forsvarsforligskredsen modtager korrekte oplysninger. Menneskelige fejl kan aldrig helt undgås, men jeg har meddelt min departementschef, at jeg anser de fejl, der blev begået i dette forløb, for meget beklagelige.

Forsvarsministeriet iværksætter flere tiltag, som skal give en bedre kvalitetssikring af departementets sager. Jeg er enig i behovet for disse tiltag. For naturligvis skal Folketinget og forsvarsforligskredsen – og jeg som minister – kunne regne med de informationer, som vi får fra Forsvarsministeriet.

På baggrund af redegørelserne er det imidlertid også min opfattelse, at der på centrale områder er ubesvarede spørgsmål. Den markedsafdækning, som dannede grundlag for valget af leverandøren af artillerisystemerne, skete uden en konkret dialog med alle de potentielle leverandører, og Forsvarsministeriet – og forsvarsforligskredsen – fik ufuldstændige og forkerte oplysninger fra FMI om, hvordan markedsafdækningen blev gennemført.

Samtidig blev der midt i overvejelserne om valg af leverandør indgået et forlig i en ældre erstatningssag, som Elbit havde anlagt mod FMI. Det skete, uden at Forsvarsministeriet ses at være blevet informeret herom, hvilket bekræftes af FMI.

Men den nærmere baggrund for, at FMI på disse områder ikke gav korrekte og fyldestgørende oplysninger, er ikke blevet afdækket i de to redegørelser.

Så jeg mener, at der er behov for en yderligere undersøgelse, som kan afdække, hvorfor så væsentlige og relevante oplysninger ikke tilgik Forsvarsministeriet. Hvordan en sådan undersøgelse bedst tilrettelægges – f.eks. om der skal gennemføres en ekstern undersøgelse – vil jeg nu drøfte med forsvarsforligskredsen.

Herudover peger forløbet på, at vi i forsvarsforligskredsen er nødt til se på, om FMI er rigtigt organiseret og har de nødvendige ressourcer. Der er ikke tvivl om, at de mange donationer af militært materiel, som Danmark har foretaget til Ukraine – og vil fortsætte med at foretage – lægger beslag på store ressourcer hos FMI. Samtidig har FMI en helt central rolle i den styrkelse af Forsvaret, som vi i de kommende år gennemfører som led i det ambitiøse forsvarsforlig, der blev indgået i juni 2023. Forliget indebærer, at der vil ske massive investeringer i nyt materiel, og det er

helt afgørende, at både jeg som forsvarsminister samt Folketinget og forsvarsforligskredsen kan stole på, at grundlaget for vores kommende beslutninger om disse investeringer er i orden.

Derfor vil jeg også drøfte med forsvarsforligskredsen, hvordan vi i fællesskab kan sikre, at FMI så hurtigt som overhovedet muligt kan få styrket organisationen og få tilført ressourcer, så vi kan være trygge ved, at vores beslutninger om både nye donationer til Ukraine og de kommende investeringer i nyt materiel sker på det bedst mulige grundlag.

Jeg vedlægger de to redegørelser samt min departementschefs brev med Forsvarsministeriets konklusion på redegørelserne. På baggrund af redegørelserne er der stillet en række supplerende spørgsmål til FMI, og jeg vedlægger ligeledes svarene herpå. Jeg henviser til redegørelserne for en nærmere gennemgang af forløbet.

Jeg har i dag orienteret forsvarsforligskredsen om redegørelserne, og jeg ser også frem til at få lejlighed til en nærmere drøftelse af forløbet på de samråd, som der er indkaldt til i Forsvarsudvalget og Finansudvalget.

Med venlig hilsen

Jakob Ellemann-Jensen